

יסודות יומא

שיעור שלישי

מינוי וחינוך כהן גדול

מקורות

- א. גמ' יומא ה. "רבינא אמר... אף משיחה שבעה"; רש"י ד"ה ריבוי שבעה
- ב. רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ד הי"ב-יג והשגת הראב"ד; רדב"ז, שם
- ג. גמ' יומא יב.:- "ומתקינין לו... עבודתו מחנכתו"
- ד. גבורת ארי ה. ד"ה ריבוי שבעה
- ה. חדושי הגר"ח על הש"ס יומא ב. 'עבודת כהן גדול קודם שנתרבה בבגדים'

רדב"ז הל' כלי המקדש פ"ד הי"ג

בהשגות, אמר אברהם נראה מדבריו וכו'. אבל אני רואה חכמה יתירה בדברי רבינו, שהרי משה שימש בכל שבעת ימי המילואים ולא אהרן, ואמאי, כיון שנמשח ביום הראשון ונתרבה בבגדים אמאי לא לא שימש שאר ימים. ותו, דכל הני קראי בשבת ימי המילואים איירי, אלא משמע דכהן גדול בתחילת מינויו לא היה עובד לכתחילה עד שישלמו לו שבעה ימים במשיחה או בריבוי בגים, וכדיעבד עבודתו כשירה כיון שנמשח או נתרכה יום אחד. ומחלוקתם תלוי בהא דאמרינן 'ולדורות מנא לן דלא מעכב דתניא וכפר' וכו'. רש"י והראב"ד ז"ל ס"ל כיון דילפינן מהאי קרא והאי קרא איירי ביום הכיפורים, משמע דוקא ביום הכיפורים בעינן לכתחילה נתרכה שבעה ונמשח שבעה, אבל בימי המילואים בכל יום עובד בשמונה בגדים לכתחילה, ומשום חומרת יום הכיפורים בעינן לכתחילה שנתרכה תחילה שבעה ונמשח שבעה. ורבינו ז"ל סובר דז' ימי המילואים ויום הכיפורים שוים הם... וכי היכי דהוקשו ריבוי ומשחה ליום הכיפורים הוקשו לעניין שבעת ימי המילואים לדורות, ואדרבה עיקר קראי במילואים כתיבי, הילכתך לכתחילה בעינן ריבוי שבעה ומשיחה שבעה, והרי זה מן החכמה.

גבורת ארי יומא ה. ד"ה ריבוי שבעה

ריבוי שבעה - פירש רש"י ששימש כהן גדול ז' ימים רצופים כשממנין אותו לכהן גדול וילבש ח' בגדים בשעת עבודה ריבוי לשון מרובה בגדים הוא שמשמש בח' וההדיוט בד'. משמע מפירושו שריבוי אינו אלא כשמשמש באותן ח' בגדים. ואינו נראה כן מדברי הרמב"ם שכתב בפרק ד' מהל' כלי המקדש הלכה י"ג. כיצד מרבין אותו בבגדים לובש ח' בגדים ופושטן וחוזר ולובש למחר ז' ימים יום אחר יום שנאמר ז' ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו הרי שלבישת ח' בגדים לחוד קרוי ריבוי ואין צריך לעבוד בהן כלל ולכאורה לא משמע כן אלא כפירוש רש"י לקמן (דף י"ב ע"א) דאמרינן אירע בו פסול אחר תמיד של שחר במאי מחנכין אותו אמר רב אדא בר אהבה באבנט הניחא למאן דאמר אבנטו של כהן גדול זהו כו' אמר אביי לובש ח' ומהפך בצינורא ואי ריבוי אינו בעובד עבודה בלבישת ח' בגדים דוקא אלא בלבישתם לחוד נמי הוי ריבוי אם כן אין לחלק בין אירע בו פסול קודם תמיד לאירע בו לאחריו דהא אפשר לו ללבוש ח' בגדים בלי עבודה לאחר תמיד כמו קודם. ועוד לאביי דאמר לובש ח' ומהפך בצינורא היפוך זה למה לי בלובש ח' לחוד בלי היפוך סגי לריבוי אלא על כרחך אין מצות ריבוי אלא בלבישה ועבודה.

חידושי הגר"ח יומא ב. 'עבודת כהן גדול קודם שנתרכה בבגדים'

הרמב"ם (בפ"ד מהל' כלי המקדש הל' י"ג) כתב אם עבד [כה"ג] קודם שיתרכה בבגדים כל שבעה או קודם שימשח כל שבעה עבודתו כשרה הואיל ונתרכה או נמשח פעם אחת נעשה כהן גדול לכל דבר, והראב"ד השיג

עליו דנראה מדבריו דלא היה עובד כ"ג באותן ז' ימים שנתרבה בבגדים ונמשח, ואינו כן אלא כשאמרו נתרבה שבעה ונמשח שבעה דבעינן שבעה לכתחילה ה"מ לעבודת יום הכפורים אבל לעבודת אותן הימים בכל יום עובד בשמונה בגדים. והנה צריך ביאור השגתו, דמאי נ"מ בין עבודת יוהכ"פ דבעי ריבוי שבעה, לעבודת כל השנה דסגי בריבוי אחד וליכא מצוה דריבוי בגדים שבעה, והא כיון דאיכא מצוה לכתחילה דבעי שבעה א"כ אין נ"מ בין יום הכפורים לכל השנה. ויש לבאר דהנה בעבודת יוהכ"פ בעינן כה"ג, אבל גבי עבודת כל השנה א"צ דוקא כה"ג ודי לנו ככהן הדיוט, מ"מ אם עבד כהן הדיוט בח' בגדים הוא ליה יתור בגדים, אבל לו יצויר דלא להוי גביה יתור בגדים היה יכול לעבוד בהם והיתה עבודתו כשרה, א"כ הכא דנמשח או נתרבה פעם אחת תו לא הוי גביה יתור בגדים דדין בגדיו הוי ח', וא"כ שפיר כתב הראב"ד דלא שייך שיהיה לעבודתו כל השנה דין לכתחילה דבעי ריבוי שבעה, כיון דבגדיו הם ח' ולא הוי ליה יתור בגדים גביה, א"כ כשר אפילו לכתחילה לעבוד בלא נמשח ונתרבה בבגדיו שבעה, דלא בעינן לבגדיו דין כהן גדול רק דלא להוי גביה יתור בגדים, וכל זה לעבודת כל השנה דלא בעינן כה"ג, אבל גבי יוהכ"פ דבעינן דין כה"ג, ע"ז אמרינן דלמצוה בעינן ריבוי שבעה.

בשיעור שעבר עסקנו בפרישת כהן גדול שבעת ימים קודם יום הכיפורים. ראינו את שיטת רבי יוחנן וסיעתו הרואה ב'שבעת ימי המילואים' שקדמו לחנוכת המשכן מקור לדין זה, והארכנו לבאר את הקשר ההדוק בין יום הכיפורים ליום חנוכת המשכן. בשיעור זה נעיין באופן מינוי כהן גדול חדש, ונבחן האם מינוי זה יונק גם הוא מסדר 'שבעת ימי המילואים'.

הגמרא מביאה ברייתא:

'וכפר הכהן אשר ימשח אתו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו', מה תלמוד לומר? לפי שנאמר 'שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו', אין לי אלא נתרבה שבעה ונמשח שבעה, נתרבה שבעה ונמשח יום אחד, נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין? תלמוד לומר 'אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו' מכל מקום. [יומא ה.].

מברייתא זו עולה כי לכתחילה מינוי הכהן הגדול נעשה על ידי ש"נתרבה שבעה ונמשח שבעה" – שבעה ימים שבהם הוא לובש בגדי כהן גדול ובהם הוא נמשח בשמן המשחה. עם זאת, בדיעבד, די שימשח וילבש את בגדי הכהן הגדול יום אחד בלבד.

לכאורה, יש ללמוד מברייתא זו, כי לדורות מינוי כהן גדול צריך להיעשות לכתחילה על פי הדגם העקרוני של מינוי אהרן הכהן ובניו ב'שבעת ימי המילואים' – שבעת ימי 'ריבוי ומשיחה'. אמנם, הדבר תלוי במחלוקת הראשונים הקיימת בעניין זה.

הרמב"ם מביא ברייתא זו בהלכות כלי המקדש והעובדים בו:

וממנין כהן גדול, הוא ראש לכל הכהנים, ומושחין אותו בשמן המשחה, ומלבישין אותו בגדי כהונה גדולה... ואם אין שם שמן המשחה מרבין אותו בבגדי כהונה גדולה בלבד... כיצד מרבין אותו בבגדים? לובש שמנה בגדים ופושטן וחוזר ולובשן למחר שבעת ימים יום אחר יום, שנאמר 'שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו', וכשם שריבוי בגדים שבעה כן משיחה בשמן שבעה יום אחר יום. ואם עבד קודם שיתרבה בבגדים כל שבעה, או קודם שימשח כל שבעה עבודתו כשירה, הואיל ונתרבה או נמשח פעם אחת נעשה כהן גדול לכל דבר. [הל' כלי המקדש והעובדים בו פ"ד ה"ב-ג].

מדברי הרמב"ם עולה שלכתחילה הכהן הגדול אינו עובד בשבעת ימי 'הריבוי והמשיחה', ורק לאחריהם, כאשר נשלם מינוי לכהן הגדול, הוא מתחיל לעבוד את עבודת המקדש.

הראב"ד עומד על דיוק זה בדברי הרמב"ם וחולק על כך:

נראה מדבריו ימים שהיה בהם המשיחה לא היה עובד. ואין זה מן החכמה, אלא כשאמרו 'נתרבה שבעה ונמשח שבעה' דבעינן שבעה לכתחילה, הני מילי לעבודת יום הכיפורים, אבל לעבודת אותן הימים – בכל יום עובד בשמונה בגדים. [השגות הראב"ד שם, ה"ג].

לטענת הראב"ד, דברי הברייתא ש'הריבוי והמשיחה' נעשים שבעה ימים ורק לאחריהם הכהן הגדול מתחיל בעבודה, אמורים ביחס לעבודת יום הכיפורים בלבד. לעומת זאת, את עבודות שאר הימים הכהן הגדול יכול לעשות גם במשך שבעת ימי 'הריבוי והמשיחה'.

מסברה, שיטת הרמב"ם מובנת, שכן, כאמור, 'שבעת ימי הריבוי והמשיחה' מקבילים ל'שבעת ימי המילואים'. בהתאם לכך, כשם שב'שבעת ימי המילואים' עבד משה ורק לאחריהם אהרן ובניו נכנסו לעבודת הכהונה, כך לדורות הכהן הגדול נכנס לעבודתו רק לאחר 'שבעת ימי הריבוי והמשיחה'. לעומתה, שיטת הראב"ד טעונה ביאור: מהו יסוד החילוק בין מינוי כהן גדול לכל השנה למינוי לעבודת יום הכיפורים? מדוע דווקא כדי להכשירו לעבודת יום הכיפורים נדרשים 'שבעת ימי ריבוי ומשיחה', אך הוא מוכשר לעבוד ככהן גדול בשאר ימות השנה עוד קודם לכן?

רבנו חיים הלוי מבריסק כותב בביאור שיטת הראב"ד:

ויש לבאר, דהנה בעבודת יום הכיפורים בעינן כהן גדול, אבל גבי עבודת כל השנה אין צריך דוקא כהן גדול ודי לנו בכהן הדיוט, מכל מקום אם עבד כהן הדיוט בח' בגדים הוא ליה יתור בגדים, אבל לו יצויר דלא להוי גביה יתור בגדים היה יכול לעבוד בהם והיתה עבודתו כשרה. אם כן, הכא דנמשח או נתרבה פעם אחת תו לא הוי גביה יתור בגדים, דדין בגדיו הוי ח', ואם כן שפיר כתב הראב"ד דלא שייך שיהיה לעבודתו כל השנה דין לכתחילה דבעי ריבוי שבעה, כיון דבגדיו הם ח' ולא הוי ליה יתור בגדים גביה, אם כן כשר אפילו לכתחילה לעבוד בלא נמשח ונתרבה בבגדיו שבעה, דלא בעינן לבגדיו דין כהן גדול רק דלא להוי גביה יתור בגדים. וכל זה לעבודת כל השנה דלא בעינן כהן גדול, אבל גבי יום הכיפורים דבעינן דין כהן גדול, על זה אמרינן דלמצוה בעינן ריבוי שבעה. [חידושי הגר"ח על הש"ס יומא ב.]

לפי דבריו, הראב"ד אינו חולק באופן עקרוני על הרמב"ם, וגם לשיטתו הכהן הגדול מתמנה ומקבל את מעמדו רק לאחר 'שבעת ימי הריבוי והמשיחה'. עם זאת, הראב"ד סבור שהואיל ובשבעת ימים אלו הכהן המתמנה אמור ללבוש את שמונת בגדי הכהן הגדול – הוא יכול לעבוד בבגדי כהן גדול ואין בכך משום 'יתור בגדים', על אף שהוא עדיין נחשב לכהן הדיוט. בשל כך, אין מניעה שהכהן יעבוד בשבעת ימים אלו בכל ימות השנה, בהם אין חובה שהעבודה תיעשה על ידי כהן גדול; רק ביום הכיפורים, בו יש חובה שהעבודה תיעשה על ידי הכהן הגדול, לכתחילה אין לו לעבוד עד שישלם מינויו לכהן גדול – לאחר סיום 'שבעת ימי הריבוי והמשיחה'.

מדברי הרדב"ז עולה הבנה אחרת בטעמו של הראב"ד:

כיון דילפינן מהאי קרא, והאי קרא מיירי ביום הכיפורים, משמע דוקא ביום הכיפורים בעינן לכתחילה נתרבה שבעה ונמשח שבעה, אבל בימי המילואים בכל יום עובד בשמונה בגדים לכתחילה, ומשום חומרת יום הכיפורים בעינן לכתחילה שנתרבה תחילה שבעה ונמשח שבעה. [רדב"ז, שם]

הרדב"ז טוען, כי לשיטת הראב"ד דין התורה של 'שבעת ימי ריבוי ומשיחה' התחדש ביחס לעבודת יום הכיפורים בלבד – "משום חומרת יום הכיפורים" – אך לשאר העניינים כהן גדול מתמנה וקונה את מעמדו ב'ריבוי ומשיחה' פעם אחת.

מדברי הרדב"ז מתחדשים שני חידושים:

א. מלבד המינוי לכהן גדול, יש צורך במינוי מיוחד לעבודת יום הכיפורים. ובהתאם לכך, ייתכן שיהיה כהן גדול שהתמנה כדיון, אך אינו ראוי לעבוד ביום הכיפורים¹.

¹ הגר"ד סולוביצ'יק [שיעורי הגר"ד עמ' יז] מבאר את המעמד הייחודי הנדרש לעבודת יום הכיפורים: "שכדי לעבוד ביום הכיפורים הכהן הגדול צריך לעמוד תחת אהרן הכהן. ואף על פי שבדרך כלל אין הכהן הגדול צריך לעמוד תחת אהרן, ודי לנו בכך שנתמנה ככהן גדול, הרי שביום הכיפורים, מאחר שהוא חייב להיכנס לקדש הקדשים, אין לנו אלא כהן העומד תחת אהרן הכהן". ניתן להטעים את דבריו, שעבודת יום הכיפורים ביסודה היא מעין שחזור של עבודת חנוכת המשכן שנעשתה על ידי אהרן הכהן בשעת חנוכת המשכן. בהתאם לכך, לעבודה זו לא די ב'קדושת כהן גדול', אלא עבודה זו צריכה להיעשות על ידי אהרן עצמו; ולכן הכהן הגדול צריך לעמוד תחת אהרן כדי שיראה ראוי לעבודה זו.

ב. מינוי כהן גדול לדורות אינו צריך להיעשות על פי הדגם של 'שבעת ימי המילואים', אך המינוי לעבודת יום הכיפורים צריך להיעשות על פי דגם זה – 'שבעת ימי ריבוי ומשיחה' כדי להכשירו לעבודת יום הכיפורים.

נראה שדברים אלו מתבארים על פי הדמיון העמוק הקיים – בו עסקנו בהרחבה בשיעור הקודם – בין יום הכיפורים ליום השמיני למילואים. בהתאם לכך, דרשת הברייתא דלעיל מלמדת כי כשם שנדרשו שבעה ימים למינוי הכהנים לעבודות חנוכת המשכן ביום השמיני, כך נדרשים שבעה ימים למינוי הכהן הגדול לעבודת יום הכיפורים.²

עד כה עסקנו ביסוד הצורך ב'שבעת ימי משיחה וריבוי'. בחלקו האחרון של השיעור נבחן את מחלוקת הראשונים כיצד נעשה ה'ריבוי'.

כאמור, הרמב"ם כותב:

כיצד מרבין אותו בבגדים? לובש שמנה בגדים ופושטן וחוזר ולובשן למחר שבעת ימים יום אחר יום, שנאמר 'שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו'... ואם עבד קודם שיתרבה בבגדים כל שבעה, או קודם שימשח כל שבעה עבודתו כשירה.

[הל' כלי המקדש והעובדים בו פ"ד ה"ג]

בדברי הרמב"ם מבואר כי ה'ריבוי' נעשה על ידי לבישת בגדים בלבד, ולכתחילה אין לכהן לעבוד בימים אלו.

הגבורת ארי [ה. ד"ה ריבוי שבעה] מקשה על הרמב"ם מסוגיית הגמרא הדנה כיצד מחנכים את הכהן שנכנס תחת הכהן הגדול אם ארע בו פסול:

פשיטא אירע בו פסול קודם תמיד של שחר מחנכין אותו בתמיד של שחר, אלא אירע בו פסול אחר תמיד של שחר במה מחנכין אותו?

[יומא יב:]

הגמרא שואלת כיצד מחנכים כהן גדול הנכנס לעבודה לאחר שכבר הוקרב תמיד של שחר, כך שהעבודה הבאה צריכה להיעשות בבגדי לבן. קושיה זו מבוססת על הנחה שהחינוך צריך להיעשות על ידי עבודה, ולכאורה סוגיה זו עומדת בניגוד לדברי הרמב"ם דלעיל, שה'ריבוי' נעשה על ידי לבישת הבגדים ללא עבודה.

הרב יחיאל מיכל פיינשטיין כותב ביישוב שיטת הרמב"ם:

הרמב"ם מפרש כל הגמרא דיומא לא לענין דין ריבוי כהן גדול, דבדאי ברור לשיטת הרמב"ם דהריבוי נגמר ונעשה כהן גדול בלבישה לחודא. אלא דהא אפילו אחר שכבר נתרבה לכהן גדול, מכל מקום זקוק הוא לחינוך, ואסור לו לעבוד עד שיתחנך. ואם כן מפרש דשאלת הגמרא, במה יתחנך לכהן גדול, דכל זמן שלא נתחנך לכהן גדול אסור לו לשמש בכהונה גדולה ואיך יעשה עבודת היום דיום הכיפורים. [חדושי מרן הגר"מ סי' ח]

על פי דבריו, הרמב"ם מבחין בין שני מושגים שונים: 'ריבוי' וחינוך. 'ריבוי' הוא עצם המינוי לכהן גדול, וחינוך הוא תחילת העבודה מבחינה מעשית. בשל כך, אמנם ה'ריבוי' נעשה בעצם לבישת הבגדים, אך מלבד זאת עליו 'להתחנך' – להתחיל לעבוד באופן מעשי ככהן גדול עם שמונת בגדיו.³

בניגוד לשיטת הרמב"ם, רש"י כותב בביאור המושג 'ריבוי':

² על פי זה, קיימים שני דינים שונים: בשעת מינוי לכהן גדול יש צורך בשבעה ימים של 'משיחה וריבוי' כדי להתמנות לעבודת יום הכיפורים. בנוסף, בכל שנה יש חובה לפרוש בכל שנה שבעת ימים קודם יום הכיפורים, כדי להיות ראוי לביצוע עבודות אלו. [שני דינים אלו נלמדים משתי דרשות שונות. את חובת 'שבעת ימי משיחה וריבוי' לצורך עבודת יום הכיפורים לומדת הגמרא [ה.] מהכתוב [שמות כט, ל]: "שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו, אשר יבא אל אהל מועד לשרת בקדש". לעומת זאת, את החובה לפרוש בכל שנה שבעת ימים קודם יום הכיפורים לומדת הגמרא [ב.] מהכתוב [ויקרא ה, לד]: "כאשר עשה ביום הזה, צוה ה' לעשת לכפר עליכם".]

³ עי' בית ישי [סי' לב] המבאר בהרחבה את ההבדל בין המושגים.

ריבוי שבעה – שימש כהן גדול שבעה ימים רצופים כשממנין אותו בכהונה גדולה, וילבש שמונה בגדים בשעת עבודה. [רש"י ה: ד"ה ריבוי שבעה]

מדברי רש"י עולה, כי לא די במעשה לבישת הבגדים בלבד, אלא על הכהן לעבוד עם הבגדים בשבעת ימים אלו. נראה מכך כי רש"י אינו מבחין בין שני המושגים דלעיל, ולדידו 'ריבוי' וחינוך אלו מושגים זהים, ולכן הוא מבאר את סוגייתנו העוסקת בדין 'ריבוי' על פי הסוגיה דלהלן, בה מבואר שהחינוך נעשה על ידי שהכהן הגדול עובד עם בגדיו.

הרב יחיאל מיכל פיינשטיין מקשה על שיטת רש"י מכיוון אחר:

הנה צריך עיון, דאיך נאמר דכל שבעה דלובש הבגדים עובד בהם, הא כיון דעדיין לא נעשה כהן גדול הוי ליה יתור בגדים. ובשלמא לפי המסקנא דנתרבה דלגבי דיעבד אפילו ביום אחד סגי ובפעם אחת שלובש הבגדים נעשה כהן גדול לגבי דיעבד, הנה נוכל לומר דבזה שיטת רש"י כהראב"ד, דכל שבדיעבד דין כהן גדול בו מישך שייכא הבגדים אליו ואין זה יתור בגדים אף לגבי לכתחילה... אמנם לפי ההווה אמינא, מקודם דנתרבה מקרא דביום אחד נעשה כהן גדול לגבי דיעבד, וסבירא ליה דאפילו לגבי דיעבד אינו נעשה כהן גדול אלא בריבוי כל שבעה דוקא, קשה, דאם כן הרי עצמם הדין סותר את עצמו, דאיך נאמר דלובשם כל שבעה וישמש בהם כל שבעה, הא כיון שעדיין אינו כהן גדול אפילו לגבי דיעבד, הרי אסור לשמש בח' בגדים ועבודתו פסולה משום יתור בגדים. [חדושי מרן הגרי"מ, שם]

הרי"מ פיינשטיין מקשה על שיטת רש"י מהווה אמינא של הגמרא, ש'ריבוי ומשיחה שבעה' הם לעיכובא. לכאורה לפי זה הכהן הגדול מתמנה רק לאחר שבעת הימים, אם כן כיצד לשיטת רש"י הוא עובד בימים אלו בשמונה בגדים, והרי הוא עדיין אינו כהן גדול!

הרב יחיאל מיכל פיינשטיין מיישב תמיהה זו על פי ההבנה שהובאה לעיל, שדין 'ריבוי ומשיחה שבעה' נאמר לגבי עבודת יום הכיפורים בלבד:

ואם כן נראה דשיטת רש"י היא, דהנה כל מה שרצה לומר... היינו רק לגבי לחול בו דין תורת כהן גדול לגבי יום הכיפורים להיכנס לפני ולפנים. אבל לדין כהן גדול של כל השנה פשיטא ליה אף לפי ההווה אמינא דלא בעי ריבוי שבעה לגבי דיעבד. ולכן שפיר ליתי לקושיין כלל, דודאי יכול ללבוש ולשמש בח' בגדים כל שבעה, דלגבי כל השנה נעשה כהן גדול לגבי דיעבד לפחות ביום אחד, ורק לעניין יום הכיפורים הוא דבעי ריבוי שבעה לעכב אפילו דיעבד. [שם]

לפי דבריו, רש"י מבחין בין המינוי לכהן גדול למינוי לעבוד ביום הכיפורים. בהתאם לכך, לשיטתו דברי הגמרא שיש צורך ב'ריבוי ומשיחה שבעה' אמורים רק כדי למנותו לכהן גדול שראוי לעבוד ביום הכיפורים, אך הוא מוגדר ככהן גדול באופן מידי, ולכן הוא יכול לעבוד מיד ככהן גדול.

בכך יש מקור נוסף להבנה העולה מביאורו של הרדב"ז לשיטת הראב"ד, כי לעבודת יום הכיפורים לא די להיות כהן גדול, אלא נדרש מינוי מיוחד לכך.⁴

בעזרת ה' בשיעור הבא נעסוק בדין "ומתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול".

להערות ולתגובות: שלמה ליפשיץ

lshlomo26@gmail.com

השיעור מוקדש לעילוי נשמת רחל בת יצחק וולטרס ז"ל

ולעילוי נשמת אברהם בן צבי פייר ז"ל

⁴ הרי"מ פיינשטיין טוען שהבנה זו מדויקת בלשון רש"י בפירושו לסוגיה [ה. ד"ה אין לין], וע"ע בלשון רש"י בפירושו לתורה [שמות כט, ל]: "אשר יבא אל אהל מועד – אותו כהן המוכן ליכנס לפני ולפנים ביום הכפורים, וזהו כהן גדול, שאין עבודת יום הכפורים כשרה אלא בו".